

DE JEUGD EN DE VAKBEWEGING



Ontwikkelingscentrum der S. J. W. te Oost-Duinkerke

Hoe het groeide.

De toenemende werkloosheid, bijzonderlijk onder de jonge arbeiders, heeft van meet af aan de grootste zorg uitgemaakt van de leiding der Socialistische Jonge Wacht.

Op een kongres te Aalst in 1934 werden nogmaals eischen naar voren gebracht, die getuigden van den diepen ernst waarmee het werklozenvraagstuk en dit der jeugd onder het oog werd gezien: Verplicht kosteloos onderwijs tot 16 jaar; toekenning van den werklozensteun aan jonge arbeiders onder de 21 jaar, na één maand inschrijving in de Werkbeurs; verplicht beroepsonderwijs; oprichting van clubs voor jonge werklozen.

Het doel van deze « clubs » voor jonge werklozen werd geformuleerd als volgt: « Een band scheppen tusschen alle jonge werklozen, om hun het leven aangenaam te maken door middel van voordrachten, vermaken, uitstapjes, het verschaffen van tijdschriften, enz.

De pogingen om deze clubs in te richten stuitten op vele moeilijkheden, financiële bezwaren en gebrek aan leiding niet het minst.

De uitslag van een Studieweek voor jonge werklozen, ingericht te Meenen, was bevredigend, en zeker had de S. J. W. dit initiatief aangemoedigd indien de nieuwe idee « arbeidskamp » zich niet had ontwikkeld.

Wij moeten bekennen, dat er in onze S. J. W. heel wat tegenstanders zijn van het oprichten van arbeidskampen voor jonge werklozen.

De miserabele faam van de Duitsche arbeidskampen is daar zeker niet vreemd aan.

Een voorstel van het Vlaamsch Komiteit der S.J.W. werd op een kongres te Leuven (Oktober 1935) besproken en aangenomen.

De Vlaamsche S. J. W. zou een *Ontwikkelingscentrum* voor jonge werklozen oprichten, waarbij de *geestelijke vorming* van de jonge werklozen zou beoogd worden.

Eens dat het besluit vaststond werden onderhandelingen gevoerd met de Nationale Federatie van Socialistische Mutualiteiten en de vakbonden van het Zuiden van Westvlaanderen en Oostende.

Ook de Textielcentrale liet zich niet zoeken om door financiële steun het jeugdwerk te steunen.

Het « Home Vandervelde », te Groenendijk, werd ter beschikking gesteld van de Vlaamsche S. J. W.

Op 15 November ll. namen 25 jonge werklozen hun intrek in het Home voor Kindervakanties. Zij zouden er een maand verblijven.

Het Ontwikkelingscentrum.

Het « Home Vandervelde » is gelegen in de duinen, aan de Noordzee, dicht bij Nieuwpoort.

De inrichting bestaat uit twee prachtige, moderne gebouwen. Het is in het grootste der twee, dat de jonge werklozen hun intrek hebben genomen.

Een vluchtig bezoek aan de waschplaats en de slaapkamer maken reeds een gunstigen indruk.

De ruime vergaderzaal, die tevens dienst doet als eetzaal, is goed verlicht, verwarmd en uiterst gezellig ingericht.

Radio, spelen, dagbladen en tijdschriften maken het leven van de jonge werklozen ver van eentonig. Gedurende hun vrije uren ravotten de jonge gasten in de duinen dat het een aard heeft. Zij kiezen zelf hun voorzitter en regelen de verschillende diensten van het centrum.

De voeding is uitstekend en de zeelucht zorgt voor den eetlust.

Wij schreven reeds, dat het Ontwikkelingscentrum van de S. J. W. de geestelijke vorming beoogt van de jonge werklozen. Een beknopte opsomming van de voordrachten en kursussen die gegeven worden zal aantoonen, dat het doel niet uit het oog werd verloren. Noemen we slechts: Kursus over economie; binnenlandsche politiek; buitenlandsche politiek; economische aardrijkskunde; geschiedenis der vakbeweging en der Socialistische Partij; taallessen; kam-

peeren; kaartlezen; enkele begrippen over kunst; kinema.

De lessen worden afgewisseld door bezoeken aan de haveninstellingen en het Badepaleis van Oostende, aan de stad Nieuwpoort, enz.

De dagrooster is als volgt opgesteld: tot 10 uur: opstaan, eten, in orde brengen van vergaderzaal, wandeling langs de zee of door de duinen; van 10 tot 12 uur: les; van 12 tot 14 uur: maaltijd, ontspanning; van 14 tot 17 uur: les of uitstapje; te 18 uur: eten; van 19 tot 21 uur: seminarie onder leiding van L. Rommens, nationale sekretaris der S. J. W.; van 21 uur tot 22 u. 30: gezellig samenzijn.

De intense geestelijke scholing had zeker een bezwaar kunnen zijn voor jonge arbeiders. De praktijk

heeft echter uitgemaakt, dat ook zij vatbaar zijn voor geestelijke inspanning. Daarom zal de S. J. W. zich aan het principe « Ontwikkelingscentrum » houden. Het doel is en blijft: geestelijke vorming van jonge werklozen, die, na een maand verblijf te Oost-Duinkerke, naar huis zullen keeren, beziel met een glimpje meer hoop in het leven en een beetje meer doorzicht in de geweldige problemen die zich vandaag voor het jonge geslacht stellen.

Wanneer de Regeering de 25 t. h. van den werklozensteun aan de deelnemers aan de arbeidscentra zal terugschenden, en anderzijds deze ruimer zal financieren, zal er mogelijkheid bestaan het jeugdwerk op nog steviger bases te organiseren.

Willy KOOY.

De vrije tijd van den werklooze

door Antoinette Fuss

DE hedendaagsche samenleving getuigt niet alleen van een ongelijke verdeling der stoffelijke rijkdommen onder de verschillende klassen van de maatschappij, maar ook van een groote onrechtvaardigheid bij de verdeling van deze twee voorname menselijke attributen: den arbeid en den vrijen tijd.

Onze maatschappij laat, inderdaad, aan sommige harer leden toe, dat zij een volkomen werkeloos leven slijten, terwijl zij aan andere een gedwongen werkeloosheid en ellende oplegt, en aan de meerderheid dezer slechts den rusttijd gunt die noodzakelijk is voor het herstel hunner werkkrachten. De onrechtvaardigheid van het kapitalistisch regime komt het scherpst tot uiting door de leefwijze van deze twee niet produceerende sociale groepen: de werklozen en de renteniers.

Voor den arbeider is de vrije tijd, de tijd waarover hij vrij beschikt na zijn beroepsverplichtingen vervuld te hebben, een vrije tijd dien hij met zijn vaak eentonigen en vreugdeloozen arbeid heeft betaald, een tijd tijdens denwelke hij uiting kan geven aan zijn neigingen en aan zijn eigen wil, zelf kan genieten van hetgeen hij heeft voortgebracht. De vrije tijd van den werklooze heeft dit eigenaardigs, dat hij een « gedwongen » vrije tijd is. Drie factoren onderscheiden hem van den normalen vrijen tijd van den arbeider: hij is vergezeld van een berooving van loon, hij is niet de natuurlijke en harmonieuze aanvulling van den arbeid, hij is in strijd met den wil van den betrokkene. Deze drie factoren volstaan om den vrijen tijd van den werklooze zijn heilzame en bevrijdende hoedanigheden te ontnemen. De berooving van loon beteekent een leven van stoffelijke ontberingen dat, indien de werklooze gehuwd is, het gansche gezin beschoren is. De gedwongen werkeloosheid leidt hetzij tot opstand en onbewuste gevoelens van geweld, hetzij tot gelatenheid, tot verwijving, tot verzaking aan de menschelijke waardigheid. De psychologische ge-

volgen van de door de maatschappij aan den werklooze opgelegde werkeloosheid zijn bijzonder gevaarlijk voor den jongeling die nooit arbeid gekend heeft, die niet door zijn huiselijken haard opgehouden, doch door alle verleidingen beloerd wordt... « Ik ben 19 jaar oud, — zegt een jonge Franschman, — ik heb zoo pas arbeid gevonden. Nooit heb ik zooveel geleden als tijdens de zes maand dat ik werkloos ben geweest. Gedurende de twee laatste maanden had ik het gevoel, dat ik gelijk wat zou verricht hebben om toch iets te kunnen doen. Alles beloerde mij: de liter roode achter de toonbank, de uitstalling waaruit zoo gemakkelijk iets kan gestolen worden, de vrouw die misschien voor mij zou kunnen werken indien ik het goed aan boord kon leggen; andere malen dacht ik er slechts aan te vechten, mijn gansche nuttelooze kracht kookte in mij bij het zien van een « flic »; ik voelde den lust heldendaden te plegen, te vechten voor gelijk wie en gelijk waar... »

« Wat moet ik nu doen, — vraagt een andere jonge werklooze die zonder geld en zonder behoorlijke kleederen aan de ellende is overgeleverd. — wanneer ik honger lijdt? Ik zal moeten stellen; dat zal slecht afloopen, maar wat moet ik doen wanneer men mij niet te eten geeft en indien de Staat van mij een misdadiger maakt! » Zijn deze twee noodkreten geen betere verklaring, dan gelijk welke theorie, van den invloed door de fascistische demagogie uitgeoefend op de hedendaagsche jeugd?

Keeren wij terug tot het eigenlijke vraagstuk van den vrijen tijd. Het is een feit dat, indien de werklooze arbeider over meer vrijen tijd beschikt, hij daarentegen gedwongen is te verzaken aan de verstrooiingen van de normale periodes. In het algemeen maakt hij evenmin van zijn vrijen tijd gebruik om zijn algemeene cultuur te verbeteren, zijn geestesvorming te ontwikkelen door middelen die iedereen ter beschikking staan: het bezoeken van openbare bi-

bibliotheken, het volgen van leergangen van arbeidersopvoedingsinstellingen, enz. De opstandige geest of de ontmoediging geschapen door de werkloosheid wekken bijna nooit het verlangen op den beschikbaren tijd te besteden aan de ontwikkeling van de geschiktheden, aan de algemeene of de beroepsopleiding. Wie heeft niet uit den mond van werklozen het volgende gehoord: « Toen ik jong was, hield ik van lektuur..., nu ontbreekt mij daartoe de moed... Wat ik den ganschen dag door doe? Niets, ik loop rond, van de eene plaats in de andere, ik verveel mij. » Terwijl er in 1934 in België 70,000 tot 80,000 jonge werklozen waren, stelde men tegelijkertijd de stijgende vermindering van het effectief der beroepsscholen vast (1). Men haalt ook het feit aan van arbeiders die regelmatig avondleergangen van de nijverheidsscholen volgden en die, werkloos geworden, in plaats van hun vrijen tijd te benutten om met meer ijver de leergangen te volgen, integendeel de school verlaten hebben (2). Zooals zoo goed gezegd werd, sleept de werkloosheid van de armen spoedig de werkloosheid van den geest mede.

Nochtans, zoolang er werklozen zullen zijn, zal, naast de bestrijding van de werkloosheid, naast de onontbeerlijke materiele hulp, het bijzonder ernstige en ingewikkelde vraagstuk van den vrijen tijd dezer werklozen bestaan. Om bij den werkloze de moreele gezondheid te handhaven en tegen zijn intellectuele inzinking te strijden, moet men hem in staat stellen ondanks alles zijn zucht naar bedrijvigheid te bevredigen, zich in het leven een nieuw centrum van belangstelling te scheppen. Wij willen hier zinspelen op de gedachte ingedrukt door E. Solvay in zijn theorie der werkloosheid-capacitariat. De waardigheid van den mensch — denkt Solvay — eischt het produktief maken van zijn capaciteit, zelfs indien hij tijdelijk verwijderd is van de werf, het werkhuis, het kantoor of het veld. De maatschappij is den mensch meer dan zijn bestaan verschuldigd; zij moet hem ook bezigheid verschaffen. De werklozen, te beginnen met de jongsten, zouden dus leergangen moeten volgen die hen in hun beroep volmaken en hun produktieve capaciteit verhoogen, ook hun algemeene kultuur ontwikkelen. Aan deze leergangen moet niet alleen het idee verbonden zijn, den werklozen een middel te verschaffen om hun vrijen tijd door te brengen, maar bij hen de gedachte te verwekken, dat zij aldus een vrucht dragenden, produktieven arbeid verrichten, die even loffelijk, produktief is als de eigenlijke beroepsarbeid. Men mag vooral niet onvrijwillig bijdragen tot het

maken onder de werklozen van een lagere klasse, in den ban geplaatst van het sociale leven, aan dewelke werkzaamheden en verstrooiingen verschaft worden die een bijzonder kenmerk dragen. In dezen gedachtengang mag het niet zijn, dat de openbare machten of de arbeidersorganisaties een bijzondere uitspanning « voor werklozen » scheppen waarvan de uitslag misschien het tegendeel van het nagestreefde doel zijn zou. Aan de werklozen zouden zij, integendeel, toegang moeten verschaffen tot gezond en ontwikkelend verzet dat alle arbeiders wordt geboden: kosteloze schouwburg; concert en cinemakaarten; kosteloze toegang tot sportstadions; oprichting van clubs, toegankelijk voor iedereen, maar waarvan de werklozen het bewegend bestanddeel zouden uitmaken.

Wanneer het vraagstuk van den gedwongen vrijen tijd angstwekkender is voor de jeugd dan voor de volwassenen, zoo is het ook gemakkelijker op te lossen: verlenging van het verplicht schoolgaan, centra waar de jongelieden zich overleveren, hetzij aan rechtstreeks nuttige werkzaamheden, hetzij aan bezigheden van algemeene beroepsopleiding. De Internationale Arbeidskonferentie heeft zich in haar laatsten zittijd dringend beziggehouden met de middelen aan te wenden tegen de werkloosheid der jeugd. Tot dit onderwerp willen wij hier niet terugkeeren. Voegen wij er echter bij dat, indien het geen vermomming uitmaakt van een militaire voorbereiding, het arbeidscentrum op den jongen werkloze een uitstekenden invloed kan uitoefenen. Tegelijk met het gevoelen dat bij hem wordt opgewekt, dat hij een nuttigen arbeid verricht, is het kader der open lucht waarin hij zich beweegt in het algemeen gunstiger voor zijn gezondheid dan de stadslucht; het gemeenschappelijke leven en de ploeggeest welke men wil scheppen kunnen ten grondslag liggen van een gansche sociale heropleiding.

Alvorens dit artikel te sluiten, gaan wij er de hoofdelementen van herhalen. De werkloosheid van den werkloze verliest, doordat zij een gedwongen toestand uitmaakt, de hoedanigheden van den normalen vrijen tijd der arbeiders. Verre van de intellectuele inspanning of het verlangen naar beroepsvolmaking aan te moedigen, worden deze er integendeel door vernietigd. Haar psychologische gevolgen, en in 't bijzonder wat de onvolwassenen aangaat, maken een waar gevaar uit voor de toekomst van de maatschappij. De nog buigzame geest der jongelieden, het gemak waarmee zij zich aanpassen aan het gemeenschappelijke leven, maken nochtans een goede benutting van hun vrijen tijd gemakkelijker dan voor de volwassenen. Maar voor den rijpen leeftijd is het evenals voor de jeugd noodwendig, dat de werkloosheid en de middelen die er tegen aangewend worden de menschelijke waardigheid niet krenken.

(1) Opmerking door M. Renard gedaan in den Senaat.

(2) M. Veuchet: « La remise au travail intellectuel des jeunes chômeurs », in *Le Progrès Social*, n° 36, 1935.

Inhoudstabel van " De Jeugd en de Vakbeweging " 1935

	Bladz.		Bladz.
Artikels van algemeen aard		De Internationale Arbeidskonferentie en het vraagstuk der werkloosheid van de jeugd (Kurt Löwenstein)	
Naar de verlenging van den schoolplicht . . .	20		17
Aan de Ouders! Aan de Opvoeders! (Edm. Veuchet)	21	De werkloosheid der jeugd ter Arbeidskonferentie	
De vrije tijd van den werklooze (A. Fuss) . .	38		19
Arbeidskampen voor jonge werkloozen		De Internationale Arbeidskonferentie en de werkloosheid van de jeugdige personen, 27, 31,	
			35
De arbeidskampen voor jonge werkloozen		Algemeene werkzaamheid der jeugd in België	
Het arbeidskamp van de Syndikale Jeugd te Brecht (J. Galliaert)	29	Een schoon initiatief voor jonge vakbondsleden.	
Arbeidscentrum der A. J. C. « Kamp Langenberg » (J. Van Overloop)	31	Het IV ^e Jaarlijksch Kongres van de Antwerpse Syndikale Jeugdvereniging (J. R.)	
Centrum voor jonge werkloozen te Astene (R. Vergeylen)	33	Een meening van Bondas over het Kongres der Syndikale Jeugd van Antwerpen	
Arbeidscentrum voor werklooze meisjes te Jemappes (H. Maquinay)	34	Wanneer? (Thijs)	
Ontwikkelingscentrum der S. J. W. te Oost-Duinkerke (Willy Kooy)	37		
De jeugd, de crisis en de werkloosheid		Internationale organisatie en werkzaamheid der jeugd	
		VI ^e Internationale Syndikale Week voor jonge vakbewegingsvooraanstaanden (J. Engels)	
De Internationale der Socialistische Jeugd en de werkloosheid der jongelui (J. R.)	1		
De hulp aan de kinderen der werkloozen . .	2	Boekbeschrijving	
Jonge werkloozen	5, 9	Een brochure over de Syndikale Jeugd van Nederland	
De jeugd eischt arbeid!	8		
Jeugd in nood! (J. Van Overloop)	13	De wettelijke regeling van den arbeid der kinderen en jongelieden (I. B. A.)	
